

Riksdagens protokoll

2011/12:66

Torsdagen den 2 februari

Kl. 12.00 – 12.54
14.00 – 14.48

Protokoll
2011/12:66

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 27 januari.

2 § Avsägelse

Förste vice talmannen meddelade att *Maria Stockhaus* (M) avsagt sig uppdraget som ersättare för riksdagsledamot.

Kammaren biföll denna avsägelse.

3 § Anmälan om inkommet protokollsutdrag från utskott

Förste vice talmannen anmälde att ett utdrag ur prot. 2011/12:19 för tisdagen den 31 januari i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag inkommit från utbildningsutskottet.

4 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Proposition

2011/12:60 till socialförsäkringsutskottet

Motioner

2011/12:C6 och C7 till civilutskottet

2011/12:MJ3 till miljö- och jordbruksutskottet

2011/12:Fö6 till försvarsutskottet

2011/12:Fi4 till finansutskottet

2011/12:Ub8 till utbildningsutskottet

EU-dokument

KOM(2011)874 och KOM(2011)876 till miljö- och jordbruksutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 28 mars*.

5 § Svar på interpellation 2011/12:189 om stärkt ställning för beroendepatienter inom hälso- och sjukvården

Anf. 1 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! William Petzäll har frågat mig om jag kommer att verka för att korta kötiderna och skapa en mer likvärdig och rättvis beroendevård. Han har även frågat om jag kommer att verka för att stärka vårdgarantin som Missbruksutredningen föreslår och om jag kommer att verka för att patienter ska ha rätt till ett bra bemötande inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

När det gäller frågan om kötider inom beroendevården har Socialstyrelsen haft i uppdrag att göra en fördjupad tillsyn av missbruks- och beroendevården. Tillsynen genomfördes under perioden 2008–2010. En aspekt som man tittade på var just tillgängligheten till vård. Det visade sig att det som regel gick snabbt att få kontakt med vården för ett första samtal och att det i de allra flesta fall inte var någon väntetid för att påbörja behandling. Varken inom socialtjänstens öppenvård eller inom landstingets beroendevård var långa väntetider ett problem.

Som jag tidigare informerat Petzäll om genomförde Socialstyrelsen redan under våren 2007 en särskild granskning av alla verksamheter som bedrev läkemedelsassisterad underhållsbehandling. Den granskningen visade då på brister när det gällde tillgänglighet till sådan vård. I den nyligen fördjupade tillsynen följde Socialstyrelsen upp dessa brister och konstaterade att tillgängligheten har ökat i flera regioner men att det fortfarande finns regionala skillnader.

Att tillhandahålla en god likvärdig vård är ett ansvar för landstingen. Socialstyrelsens tillsyn är ett viktigt instrument för att säkerställa kvalitet och likvärdighet i vård och omsorg. Ett annat är publicering av öppna jämförelser. I år kommer Socialstyrelsen för fjärde året i rad att publicera öppna jämförelser inom missbruks- och beroendevården där tillgängligheten är en kvalitetsaspekt.

Petzäll har även frågat mig om jag avser att genomföra de förslag som Missbruksutredningen lämnat i sitt betänkande som rör en förstärkt vårdgaranti och krav på gott bemötande. Missbruksutredningens samtliga förslag bereds nu inom Regeringskansliet, och jag vill därför invänta det arbetet.

Förste vice talmannen konstaterade att interpellanten inte var närvarande i kammaren och förklarade överläggningen avslutad.

6 § Svar på interpellation 2011/12:190 om legalisering av cannabis

Anf. 2 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! William Petzäll har frågat mig om jag avser att ta initiativ till att starta en utredning om att legalisera cannabis. Han har också frågat mig om det är mitt ställningstagande att det finns goda skäl att börja forska på cannabisens lindring av olika sjukdomstillstånd.

Att röka cannabis kan ge akuta biverkningar som hallucinationer och akut toxisk psykos. Att röka cannabis kan också långsamt skapa ett bero-

ende som kan vara mycket svårt att bryta. Abstinensreaktionerna efter långvarigt missbruk kan vara utdragna och psykiskt plågsamma. Att vanemässigt röka cannabis kan orsaka en mängd sjukdomar och störningar, bland annat svåra förvirringstillstånd av schizofrenityp, personlighetsförändringar och depression med självmordsrisk. Listan över skadorna kan göras lång.

Jag avser inte att ta initiativ till att starta en utredning om att legalisera cannabis. I stället har regeringen vidtagit åtgärder för att förhindra bruk av bland annat cannabis och ge vård till dem som behöver det.

I den av regering och riksdag antagna ANDT-strategin, proposition 2010/11:47, slås i de långsiktiga målen fast att tillgången till narkotika ska minska, att antalet barn och unga som börjar använda narkotika ska minska samt att personer med ett missbruk eller beroende ska ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.

För att genomföra en långsiktig satsning på alla dessa områden avsätter regeringen 256 miljoner kronor per år under hela mandatperioden. Det innebär att kommuner och landsting får stöd i att utveckla både det preventiva arbetet och vård- och behandlingsinsatserna.

Som svar på den andra frågan vill jag säga att det alltid finns skäl att forska för att hitta lindring av olika sjukdomstillstånd. Det förekommer en intensiv forskning kring eventuella läkande effekter av cannabinoider och övriga ämnen i cannabis. Det är också en av anledningarna till att vi på senare år har fått större kunskap om skadorna av cannabis.

Förste vice talmannen konstaterade att interpellanten inte var närvarande i kammaren och förklarade överläggningen avslutad.

7 § Svar på interpellation 2011/12:191 om stopp för ökningar av utsläpp

Anf. 3 Miljöminister LENA EK (C):

Fru talman! Ledamöter! Ärade åhörare! Matilda Ernkrans har frågat mig när jag avser att lägga fram förslag på styrmedel och investeringar som leder mot de beslutade klimatmålen.

Jag kan inledningsvis notera att det svenska etappmålet för den första Kyotoperioden, det vill säga det globala klimatavtalet gällande 2008–2012, kommer att uppfyllas med råge. När det gäller Sveriges mål för år 2020 avser det utsläpp för den icke handlande sektorn. För den handlande sektorn, som ju omfattar de drygt 12 000 största industrianläggningarna i Europa, finns målen på europeisk nivå. Vårt nationella svenska mål för 2020 uppfylls genom att två tredjedelar av minskningarna sker i Sverige och en tredjedel genom åtgärder utanför landets gränser.

I sin interpellation ifrågasätter Matilda Ernkrans de orsaker jag pekat på för att förklara uppgången av utsläppen mellan 2009 och 2010, det vill säga det ovanligt kalla vintervädret, avställningen av kärnkraften under den perioden liksom den ekonomiska uppgången efter den världsomfattande ekonomiska krisen.

Innan jag går in på styrmedel och investeringar ska jag besvara Matilda Ernkrans frågor om vädret och var de huvudsakliga utsläppsökningarna skedde.

Naturvårdsverket anser i sin nyligen publicerade rapport att ökningen i hushålls- och servicesektorn mellan 2009 och 2010 förklaras av kall väderlek och att 2010 var 14 procent kallare än ett normalår. En betydande utsläppsökning kunde noteras också i energisektorn som omfattar bland annat el och fjärrvärme. Denna sektor svarade för omkring en tredjedel av den totala utsläppsökningen. I själva verket menar Naturvårdsverket att om man normalårskorrigerar statistiken för väderleken skulle utsläppen från denna sektor inte ha ökat alls jämfört med 2008. Att peka på den kalla väderleken är ett argument som vilar på solid statistisk grund.

Den helt övervägande delen av utsläppsökningen 2009–2010 inträffade i den handlande sektorn. För denna sektor har vi ju som bekant ett bindande gemensamt mål som satts på EU-nivå. Det innebär ett tak som medför en drygt 20-procentig minskning till år 2020 och om inget annat beslutas en sänkning med 70 procent till 2050.

I Sverige har vi valt att låta EU:s utsläppshandel vara huvudstyrmedel för denna sektor som huvudsakligen omfattar tung industri. Under taket i EU:s utsläppshandel fördelas utsläppen ländervis och sektorsvis så att summan inte överskrider taket under perioden. En av fördelarna med handelssystemet är att tillfälliga variationer över tid och rum kan omhändertas på ett kostnadseffektivt sätt. En temporär ökning i Sverige motsvaras av en lika stor minskning under det gemensamma taket. Prisnivån för utsläppsrätter är ett uttryck för tillgång eller brist på utsläppsutrymme inom EU och därmed en förutsättning för EU:s åtagande. Priserna är nu lägre än tidigare, främst beroende på den nuvarande nedgången i ekonomin.

Som jag redan understrukit i många tidigare interpellationssvar ska Sverige visa ledarskap såväl nationellt som inom EU och internationellt. Vi tar vårt nationella ansvar för att begränsa utsläppen genom vårt mål om en minskning med 40 procent till 2020. Detta mål är inom räckhåll. Vi arbetar vidare genom arbetet med en färdplan för noll klimatutsläpp till 2050. En första delrapport kommer från Naturvårdsverket inom kort, och vi ska noggrant analysera utsläpp och möjliga åtgärder sektor för sektor. Det pågår också ett parallellt arbete som handlar om vilka styrmedel och andra åtgärder som behövs för att uppnå målet om en fossiloberoende fordonsflotta till år 2030.

Avslutningsvis vill jag säga att varje påminnelse om att det här är svårt är nyttig och ska naturligtvis föranleda reflexion inom både industrin och den icke-handlande sektorn och naturligtvis också hos regeringen.

Anf. 4 MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Jag börjar ärligt talat tröttna på de ord som bara svävar runt miljöminister Lena Ek och den borgerliga regeringen. Orsaken till de ökade utsläppen är inte vädret, utan de fossila utsläpp vi i Sverige gjorde när det var kallt. Det finns väl ingen naturlag som säger att elen måste produceras av kärnkraft, olja, naturgas eller torv? Det finns väl ett politiskt hantverk? Det finns väl aktiva styrmedel? Det finns väl åtgärder

som den här regeringen kan vidta om kärnkraften nu återigen står stilla när det är kallt och man måste sätta i gång oljeeldade eller naturgaseldade kraftvärmeverk som ger en massa fossila utsläpp? Det finns väl politiska ställningstaganden? Det finns väl saker som den ansvariga miljöministern och den här regeringen kan göra så att det inte är fossila utsläpp som vi gör när det blir kallt i det här landet?

Jag börjar tröttna på orden som svävar omkring miljöministern och regeringen. Det är dags att visa lite handling! Jag menar att vi har förlorat fem år i klimatpolitiken. Miljöministern fortsätter att utreda.

Klimatmålen ligger fast. Det är alldeles utmärkt. Problemet är att vi måste ha aktiva styrmedel som styr mot att vi klarar våra klimatmål. Hittills har den här regeringen inte presenterat de styrmedel som leder till att vi minskar våra utsläpp. Vi kan använda statistiken. Vi kan konstatera att utsläppen ökade under 2010, och det borde bekymra ansvarig miljöminister och ansvarig regering. I stället får vi en diskussion om det är rätt eller fel att skylla på vädret.

Man kan också fråga sig om detta är strategin framåt i tiden. Är det så att den här regeringen hoppas på att det ska vara lågkonjunktur och varma vintrar fram till 2020 och att vi då kommer att nå våra mål. Nej, det kan väl ändå inte vara en aktiv och offensiv klimatomställning.

Jag saknar synen på klimatomställningen som en drivkraft till nya jobb, nya möjligheter och nya produkter. Vad är det som säger att vi i Sverige inte kan bli ännu bättre på att producera vindkraft? Vad är det som säger att vi i Sverige inte ska tillverka vindkraftverk som vi sedan ska sätta upp för att producera energi som kommer från vinden? Det handlar om politik, ställningstaganden och aktiva åtgärder som man kan vidta här och nu. Orsaken till utsläppen 2010 är inte vädret, utan de fossila utsläpp som vi gjorde när det var kallt. Det finns ingen naturlag omkring hur vi producerar el i det här landet.

Snälla miljöministern! Svara på min fråga! När kommer de aktiva styrmedel som styr mot att vi minskar våra utsläpp? Det är viktigt för Sverige, för Sveriges konkurrenskraft och för de nya jobben, men inte minst som en solidaritetshandling mot andra delar av världen, som behöver få möjlighet att växa och utvecklas för att de har en befolkning som nu ställer krav på en bättre välfärd och nya jobb. Det är en solidaritetshandling att aktivt och dramatiskt ställa om våra energi- och transportsystem i det här landet.

Sluta vimsa med orden och börja ge lite svar på frågorna om hur vi ska ta landet framåt!

Anf. 5 Miljöminister LENA EK (C):

Fru talman! Vi får börja sortera begreppen lite grann. Jag har sedan jag tillträdde som miljöminister för fyra månader sedan besvarat en lång rad interpellationer i samma ämne utan att det på den tiden kommit några alternativa förslag från Socialdemokraterna när det gäller klimatutsläppen. Jag kan notera att den hedervärde Stefan Löfven sedan han tillträdde ännu inte har nämnt ordet "klimat" på något sätt som har märkts men däremot berört en stor mängd andra politikområden.

Det andra som jag gärna vill säga när jag sorterar i den här interpellationsdebatten är att jag uppskattar engagemanget och miljöintresset hos

interpellanten. Det är väldigt viktigt. Fler ledamöter borde vara intresserade av sådana här diskussioner.

Sedan sorterar vi de regler som finns och de åtgärder som är vidtagna. Vi har ett med övervägande majoritet taget riksdagsbeslut där regeringen går in i precis samma systematik som hela EU. För den tunga industrin sorteras utsläppen i handeln med utsläppsrätter under ETS. Den helt övervägande delen av utsläppsökningarna mellan 2009 och 2010 inträffade i den handlande sektorn, där vi har ett gemensamt EU-mål på sammantaget minus 21 procent till 2020 för hela EU utan uppdelning på länder. Vi kan se att utvecklingen här går åt rätt håll.

Sedan har vi den icke-handlande sektorn. Där kan vi titta på den statistik som förs i Sverige och som utvärderas av en oberoende myndighet – jag påpekar detta igen – nämligen Naturvårdsverket. Jag hänvisar endast till deras genomgång av statistiken för ett år. I den långsiktiga statistiska trenden påpekar dessutom Naturvårdsverket att utvecklingen går åt rätt håll och att det mål som vi har satt i Sverige genom en bedövande riksdagsmajoritet och på förslag av regeringen, minus 40 procent till 2020, är inom räckhåll.

Det finns åtgärder vidtagna när det gäller trafiksystemen. Det satsas på järnväg på ett sätt som inte har skett på decennier. Det finns regler för trafiken. Det finns regler för utsläpp av växthusgaser som är gemensamma på den inre marknaden, där Sverige har varit oerhört aktivt i förhandlingarna. Det finns regler om standard på motorer och däck. Det finns regler om trafikplanering som hänger ihop med detta. Den svenska regeringen har kickstartat utvecklingen vad gäller miljöbilar, vilket gör att vi nu har en bra andel miljöbilar i Sverige. Det finns regler för bränsle och bränslekvalitet. Det medges att många av dessa regler är antagna på EU-nivå, men det är en gemensam politisk inriktning som Socialdemokraterna och Alliansen har: Det är viktigt att de regler som kan snedvrída konkurrensen är gemensamma på den inre marknaden.

Utöver detta satsar alliansregeringen på forskning om miljö och klimat på ett sätt som inte har skett i Sverige historiskt förut. Det är naturligtvis väldigt bra.

Det medges att det fortfarande finns väldigt mycket att göra. Vi diskuterar naturligtvis sådana åtgärder i regeringen och i budgetförberedande diskussioner. Det tänker jag inte utveckla i den här interpellationsdebatten.

Man ska aldrig vara nöjd. Jag kan citera en socialdemokratisk kampanjslogan som lyder ”stolt men inte nöjd”. Det kan nog sammanfatta regeringens inställning i klimatfrågorna.

Anf. 6 MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Det är ett fattigdomsbevis från ansvarig miljöminister när hon ägnar hela sitt inlägg åt att ondgöra sig över att det största oppositionspartiet i riksdagen, Socialdemokraterna, enligt henne inte har lagt fram tillräckliga förslag. Jag utgår från att miljöministern följer med i politiken också utanför regeringen, och hon borde vara väl medveten om att det har lagts fram ett antal förslag i riksdagen som den borgerliga minoriteten har röstat ned med stöd av de partier som man har i kammaren. Det är aktiva förslag som skulle ha minskat våra utsläpp här och nu.

Det är inte så att du måste uppfinna hjulet på nytt. Du kan använda det som vi vet är beprövat erfarenhet som minskar våra utsläpp.

Vi har lagt fram förslag på 1,6 miljarder under fyra år till lokala klimatinvesteringsprogram. Vi har gjort det för att vi vet att under den socialdemokratiska regeringen utvärderades de programmen. Naturvårdsverket räknade ut att det minskade utsläppen med två miljoner ton årligen. Det motsvarade två tredjedelar av utsläppen dessa år. Det är beprövat, det fungerar, och det minskar utsläppen här och nu.

Vi har i den här kammaren lagt fram förslag om en miljöbilsbonus för att stödja människor att kunna byta till en bil som inte drivs av fossila bränslen och som dessutom kan underlätta för en bättre begagnatmarknad. Det är förslag som också Centerpartiet har skrivit debattartiklar om men som man röstar ned här i kammaren.

Ministern ägnar hela sitt inlägg till att försöka hävda att det inte finns kloka förslag att ta ställning till som minskar våra utsläpp här och nu. Det tycker jag är ett fattigdomsbevis. Du svarade inte på den fråga som jag har ställt.

Vi har förlorat fem år av klimatpolitiken. Du kan tala hur mycket du vill om hur fantastisk du och din regering är. Men resultaten uteblir, miljöminister Lena Ek. Då måste man väl som ansvarig minister vara beredd att göra någonting åt det.

Det handlar om att lägga fram förslag till en aktiv politik på riksdagens bord som vi får rösta om och visa på styrmedel som leder till minskade utsläpp och gör att vi når klimatmålen.

I stället får jag ett svar på min interpellation där man går in i en diskussion där man försöker att statistiskt bestyrka: Jo, det var visst vädrets fel. Det är helt osannolikt. Som jag sade tidigare är orsaken inte vädret utan de fossila utsläpp vi gjorde här i Sverige när det var kallt.

Det kan inte vara så att man bygger hela sin politik på att det ska vara ständig lågkonjunktur och varma vintrar. Är det inte så väntar vi med spänning på vad ansvarig minister är beredd att lägga fram förslag om styrmedel som vi vet har effekt på utsläppen.

Det är inte så att vi har råd att vänta. Det finns något unikt och spännande i att ställa om Sverige i klimatsmart riktning. Det kan skapa nya jobb och nya produkter. Det gäller inte minst det jag nämnde om vindkraften i mitt tidigare inlägg.

Vi har lagt fram förslag om att man till exempel borde använda sig av vita certifikat som skulle driva på en energieffektivisering. Vi har lagt fram förslag om att investera i våra bostäder så att man kan rusta och renovera dem och göra dem mer energieffektiva och miljösmapta. Det skulle skapa mängder av jobb och minska våra utsläpp.

Det finns ett antal grejer som är möjliga att göra. Det handlar bara om att vilja, Lena Ek. Om du gillade mitt engagemang skulle jag önska att jag kunde säga att jag kunde gilla din vilja.

Anf. 7 Miljöminister LENA EK (C):

Fru talman! Det är viktigt att ha en debatt vid ett interpellationssvar. Jag tänker fortsätta att diskutera och kritisera den nuvarande socialdemokratiska ledningens bristande klimatengagemang.

Vi kan konstatera att åtgärder finns på plats. Vi kan konstatera att Sverige med råge kommer att uppfylla målet för första Kyotoperioden

2008–2012. Vi kan konstatera att statistiskt sett sjunker klimatutsläppen i Sverige frånsett det hack i kurvan som var 2009–2010.

Vi kan konstatera att vindkraften är utbyggd på ett sätt som decennier av socialdemokratiska regeringar inte förmådde att göra över huvud taget. Vi kan konstatera att alliansregeringen har kickstartat miljöbilsutvecklingen.

Behövs det vidare åtgärder kommer vi att vidta dem. Jag analyserar detta inom den grupp experter som jag har sammankallat under rubriken Färdplan 2050 där vi följer utvecklingen väldigt noga.

Vi har också förbättrat statistik och tidigarelagt statistik i ett uppdrag som vi redan har beslutat om.

Anf. 8 MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Detta inlägg säger allt. Det är en helt verklighetsfrånvärd miljöminister som står här framför oss. Hon tycker uppenbarligen att det är viktigare att kunna presentera på papper ett antal idéer och ord än att utgå från hur verkligheten ser ut.

Verkligheten ser ut så att utsläppen ökade dramatiskt 2010. Vi kan konstatera att orsaken inte är vädret utan de fossila utsläpp som vi gör när det är kallt. Det går att göra någonting åt om man vill.

Den här veckan har vi fått rapporter om att kärnkraften återigen står stilla och att man använder oljeeldade eller naturgaseldade värmekraftverk i stället.

LKAB, som är en fantastisk viktig gruvnäring, rapporterar att de inte klarar av att halvera sina utsläpp som det var tänkt. Det fungerade inte att binda in koldioxiden i gruvavfallet som man hade tänkt.

Jag utgår från att ansvarig minister har varit i kontakt med LKAB och ställt frågan: Vad är det ni behöver för att gruvnäringen ska kunna vara en viktig aktiv del av vår välfärd och samtidigt klara av att minska utsläppen?

Jag utgår från att man har talat med dem som nu drar i gång oljeeldade värmeverk när kärnkraften står stilla. Hur kommer det sig att man driver dem med olja eller naturgas? Det finns ingen naturlag att man ska driva dem så.

Det finns andra bra sätt att göra el i Sverige som vi kan vara och bli duktiga på. Det finns sol, vind, vatten och bioenergi. Det krävs bara att vi har en regering och en minister som känner lite ansvar för hur verkligheten ser ut. I stället svarar ministern: Det blev ett hack i kurvan, och om det behövs ytterligare åtgärder kommer jag att återkomma.

Jag tycker att det är alldeles för passivt. Det borde inte råda något tvivel om att det behövs åtgärder och att klimatomställningen är någonting positivt som driver fram nya produkter och nya jobb som detta land behöver.

Anf. 9 Miljöminister LENA EK (C):

Fru talman! Jag har nu under fyra månader i ett stort antal interpellationsdebatter talat om hur klimatsituationen globalt bekymrar mig. Jag har också besökt miljö- och jordbruksutskottet ett antal gånger där vi har haft liknande diskussioner.

Jag har redovisat den aktiva roll som jag och Sverige har haft i och inför förhandlingarna i Durban liksom hur aktivt vi driver arbetet inom

Europeiska unionen och hur noga vi följer utvecklingen i Sverige. Man kan inte ha en regeringspolitik som bygger på enstaka år, utan man måste följa den långsiktiga trenden.

Jag konstaterar återigen att det svenska etappmålet för den första Kyotoperioden 2008–2012 kommer att uppfyllas med råge. Trenden för det klimatmål som är satt, minus 40 procent till år 2020, följs förutom året 2009–2010.

Det ger naturligtvis anledning till reflexion. Det är också anledning till att vi studerar Naturvårdsverkets utvärdering av situationen väldigt noggrant. Det är också anledningen till att jag har inkallat en expertgrupp som ska följa utvecklingen sektor för sektor.

Jag kan konstatera att Alliansens energiöverenskommelse för första gången i Sverige har sett till att vindkraften har kunnat öka på det sätt vi nu ser. Vi är snart uppe från väldigt låga nivåer till runt sju terawatt i slutet av detta år, vilket är en betydande förändring.

Jag kan konstatera att vi har påbörjat en biogasutveckling som inte någon föregående regering förmått åstadkomma och ökat andelen miljöbilar. Det är givet att det alltid kan förbättras. Vi kan ha fler miljöbilar, mer biogas och mer sol. Men statistiskt ligger kurvan fast, och målet minus 40 procent mindre utsläpp och klimatgaser år 2020 ligger fast.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2011/12:193 om åtgärder för att minska koldioxidutsläppen från lastbilstrafiken

Anf. 10 Miljöminister LENA EK (C):

Fru talman! Ärade ledamöter! Åhörare – wherever you are! Anders Ygeman har frågat mig vilka konkreta åtgärder som jag avser att vidta för att snabbt och effektivt minska koldioxidutsläppen från lastbilstrafiken.

Precis som Anders Ygeman är jag bekymrad över att utsläppen av växthusgaser från tunga transporter ökar. Den korrekta siffran för ökningen av utsläppen mellan 1990 och 2010 från tunga fordon ska dock vara 34 procent, enligt Naturvårdsverkets rapport av den 19 december 2011.

Siffrorna visar också att utsläppen från tunga transporter i stort följer den ekonomiska konjunkturen med lägre utsläpp under den ekonomiska krisen 2008.

Det går emellertid inte att jämföra personbilstrafiken med lastbilstrafiken, som Anders Ygeman gör. Lastbilstrafiken har en mycket större press på sig än personbilstrafiken att vara så bränsleeffektiv som möjligt. Lastbillverkarnas kunder, det vill säga åkerierna, är bra på att ställa krav på låg bränsleförbrukning eftersom bränslekostnaden står för närmare en tredjedel av åkeriernas utgifter. Dessutom är lastbilarna ofta individuellt designade efter kundens önskemål, vilket gör det svårt att med generella incitament påverka bränsleförbrukningen och koldioxidutsläppen.

Den positiva trenden med minskade utsläpp från personbilarna kan till stor del härledas till införandet av EU:s koldioxidkrav för personbilar.

I nuläget går det inte att ställa liknande koldioxidkrav på tunga fordon eftersom det saknas en enhetlig metod för att mäta bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp från hela tunga fordon. Den metod som finns i dag gäller endast för motorer exklusive chassi, hytt, längd med mera. Sverige har därför tagit initiativ till ett EU-program för att utveckla en mätmetod för bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp från hela tunga fordon.

De primära styrmedlen på nationell nivå för att minska koldioxidutsläppen från transportsektorn generellt, och från lastbilstrafiken i synnerhet, är energi- och koldioxidskatten på fossila drivmedel som bensin och diesel. Dessa styrmedel har samma effekt som en kilometerskatt eller en avståndsbaserad vägslitageavgift men är mer kostnadseffektiva.

I syfte att öka användningen av alternativa drivmedel och därmed minska koldioxidutsläppen är biodrivmedel sedan 2004 befriade från både energi- och koldioxidskatt. Vidare satsar regeringen 3,6 miljarder kronor på järnväg under 2012 och 2013 – detta för att vitalisera järnvägssektorn och bidra till att öka konkurrenskraften för godstrafik på järnväg jämfört med tunga vägtransporter.

Den långsiktiga prioriteringen om en fossiloberoende fordonsflotta till 2030 kommer att ligga till grund för regeringens fortsatta arbete med att minska utsläppen från transporter. Inom Regeringskansliet pågår ett arbete med att samordna de ekonomiska styrmedlen på klimat- och energiområdet så att den önskvärda styrningen blir samhällsekonomiskt effektiv.

Anf. 11 ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka miljöministern för svaret. Det är bra att hon i alla fall till orden är lika bekymrad som jag är. Verklighetsbilden är ju att utsläppen från den tunga trafiken ökar kraftigt. Miljöbilsförsäljningen sjunker. Sverige rasar i miljörankning efter miljörankning. Järnvägen står stilla.

Sanningen är att järnvägen har den lägsta förtroendesiffran sedan mätningarna började. 50 procent av kombitrafiken på järnväg lades ned vid årsskiftet och flyttades över på våra vägar – något som ännu inte har fångats upp av den statistik som vi i dag diskuterar. Detta sker uttryckligen på grund av regeringens beslut om att dubbla och i framtiden tredubbla banavgiften på järnväg.

Därför frågade jag statsrådet: Vilka åtgärder vill statsrådet vidta för att minska utsläppen? Och därför blev jag lite konfunderad över svaret, fru talman. Svaret består av två delar.

Nummer ett är saker som statsrådet *inte* vill göra. Hon vill inte införa en vägslitageavgift för att minska utsläppen från den tunga trafiken. Hon vill inte öka koldioxidskatten trots att hon i sitt eget svar pekar ut det som det viktigaste styrmedlet och det som man ska använda. Trots att utsläppen har ökat med 34 procent har alliansregeringen lovat att inte höja koldioxidskatten under den här mandatperioden. Om det nu är det effektivaste styrmedlet – varför använder ni då inte det när utsläppen ökar?

Den andra huvudbeståndsdelen i statsrådets svar är saker som beslutades om innan utsläppen började öka och som med förlov sagt borde leda till att utsläppsökningarna fortsätter.

Därför vill jag ge statsrådet en chans till. Sverige faller i miljörankningarna. Koldioxidutsläppen ökar. Den tunga trafiken står för de kraf-

tigaste utsläppen. På vilket sätt vill statsrådet minska utsläppen från den tunga trafiken?

Prot. 2011/12:66
2 februari

Anf. 12 Miljöminister LENA EK (C):

Fru talman! Jag är inte riktigt säker på om interpellationen är ställd till rätt minister, men jag ska besvara den utifrån min portfölj. Jag får be interpellanten återkomma till ansvarigt statsråd när det gäller trafiksystemplanering.

Rent generellt kan jag säga att det alltid är ett problem när det handlar om att sammanväga intresset av en bättre miljö och minskade klimatutsläpp med intresset av jobb i Sverige. Vi vet var den tunga industrin finns någonstans geografiskt, och vi vet att en del av detta gods kan gå på järnväg. Det är också anledningen till att regeringen satsar på järnväg på ett sätt som inte har skett på decennier i det här landet. Vi diskuterar också orhört mycket hur godstransporterna ska kunna gå. I den offentliga debatten har det varit fokus på persontransporter. Men jag tror att det är viktigt att också diskutera godstransporterna tydligare och mer publikt.

Men vi har ett problem i vårt avlånga land. Vi har gruvorna, vi har stålet, och vi har skogen till stor del långt bort ifrån sina marknader. Man måste kunna transportera sina varor på ett konkurrenskraftigt sätt. Därför tror jag att det är en korg av olika styrmedel som bör användas för att inte slå sönder konkurrenskraften för vår industri. Vi ska ju samtidigt kunna nå de tuffa miljömål och klimatmål som vi har i Sverige med 40 procent minskade utsläpp till 2020, med en fossiloberoende fordonsflotta till 2030 och med nettoutsläpp 2050 på noll. Detta är en svår avvägning. Jag är inte beredd att lägga fram förslag som bara tar hänsyn till den ena aspekten. Vi måste hitta en avvägning.

Det andra som är viktigt är att titta på vad regeringen satsar på i energiforskning och förnybara drivmedel. Och hur tar sig detta uttryck i den svenska industrin? Jag ska be att få återkomma i nästa svar med vad det är för teknisk utveckling som är på gång i sektorn.

Anf. 13 ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Jag ska för protokollets och de intresserade lyssnarnas skull börja med att klargöra att det är regeringen själv som avgör vilket statsråd som svarar på interpellationerna. Denna bedömning står statsrådet själv för.

Jag tycker att det är bra att statsrådet tar upp gruvindustrin, stålindustrin, skogen och behovet av näringslivsutveckling. Det är något som ligger oss socialdemokrater varmt om hjärtat. Alla dessa tre branscher har det gemensamt att majoriteten av deras transporter sker på järnväg – den järnväg där statsrådet vill tredubbla banavgifterna. Jag skulle gärna vilja att du svarar på hur det kan leda till att konkurrenskraften för gruvorna, för stålet och för pappersmassan kommer att öka. Jag förstår inte det.

Du kan också svara på hur det skulle kunna föra över mer gods från väg till järnväg. Det rimliga är väl att de drar samma slutsats som kombi-trafiken har gjort: Det finns inte förutsättningar att få bra lönsamhet på järnväg när järnvägen står still och ni tredubblar banavgifterna.

Det är sant att vi har föreslagit en avståndsbaserad vägsnitageavgift. I dag är det så att svenska åkare som åker i Tyskland betalar en sådan

Svar på
interpellationer

avgift i form av kilometerskatt. Svenska åkare som åker i Polen betalar en sådan avgift i form av kilometerskatt. Men den polska åkaren som konkurrerar med den svenska åkaren i Sverige betalar ingen sådan skatt. Den tyska åkaren som konkurrerar med den svenska åkaren i Sverige betalar inte en sådan skatt. Då vore det väl rimligt att vi likställer konkurrensförhållandena och att vi vidtar åtgärder som underlättar för att flytta över trafik från det hårt belastade vägnätet till järnvägen. Då skulle vi också kunna minska de koldioxidutsläpp som nu så dramatiskt ökar.

Där kommer vi också in på kärnan i min interpellation. Vi ser utsläpp som ökar. Jag tror att ministerns siffra var 34 procent. Det beror på vilket år man använder. Jag använde mig av *Ekots* siffror som de sedan korrigerade. Jag ber om ursäkt för det. Om utsläppen ökar med 34 procent är frågan: Vilka åtgärder vill vi vidta? Miljöministern pekar ut koldioxidskatten och säger att den är effektivare än kilometerskatten. Det är möjligt att det är så. Jag vill inte utesluta det. Jag är beredd att ta en diskussion om koldioxidskatten. Ska vi använda den? Vad får det för konkurrensseffekt? Vad får det för miljöeffekt? Jag tror att den är ett bra styrmedel. Vi har ju höjt den flera gånger tillsammans med Centerpartiet, men nu ingår Centerpartiet i en regering som har utlovat att den ska vara oförändrad hela den här mandatperioden

Då är frågan: Vilka andra styrmedel har vi? Vi har föreslagit en vägslitageavgift. Det stämmer, som miljöministern säger, att den har högre systemkostnader. Den har inte så stora systemkostnader som regeringens räknar med i sin debatt, men den har högre systemkostnader än koldioxidskatten. Fördelen är att den drabbar alla som åker på svenska vägar. Den ger inte fribrev till de estniska, lettiska eller polska åkarna som kan köra på lågbeskattad diesel som de har köpt i hemlandet. Den drabbar alla åkare lika. Det är en ganska stor fördel för mig som värnar de svenska jobben i den svenska transportsektorn. Men där är miljöministerns svar detsamma. Hon vill inte använda kilometerskatten eller en vägslitageavgift, och hon vill inte använda koldioxidskatten.

Då blir grundfrågan i min interpellation, som miljöministern tyvärr inte har svarat på: Vilket styrmedel vill miljöministern använda för att minska de dramatiskt växande utsläppen från den tunga lastbilstrafiken?

Anf. 14 MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Jag vill fylla på den argumentation som Anders Ygeman så förtjänstfullt lägger fram i den här debatten. Tidigare i den debatt som jag hade med Miljöministern pratade hon om att man inte kan titta på enskilda år och att det blir hack i kurvan. Då kan vi dra ut detta och titta på just koldioxidutsläppen. Vi hade en borgerlig regering 1992–1994 och vi har haft en borgerlig regering sedan slutet av 2006 och fram till att den senaste statistiken från 2010 kom. Där kan man enkelt utläsa att koldioxidutsläppen ökade under regeringar med centerpartistiska miljöministrar med 1,8 miljoner ton. Sedan hade vi socialdemokratiskt ledda regeringar från 1994 till 2006. Då minskade koldioxidutsläppen med 6,1 miljoner ton. Jag vill hävda att det var både låg- och högkonjunktur under de åren. Det var hög och låg arbetslöshet. Det var kalla och varma vintrar. Vi hade gruvindustri, stålindustri och alla de viktiga basnäringar som vi så gärna vill ha i Sverige. Vi hade det under den perioden också,

och ändå minskade koldioxidutsläppen med 6,1 miljoner ton under de år som vi hade en socialdemokratiskt ledd regering.

Prot. 2011/12:66
2 februari

Det vore väldigt bra om vi kunde slippa svar där man säger vad man inte vill göra och faktiskt få höra i svaren vilka åtgärder man är beredd att vidta. En del åtgärder har man själv avfört från dagordningen, till exempel koldioxidbeskattningen som vi annars brukar vara överens om är ganska effektiv. Den här regeringen har ju lovat att den inte ska höjas under den här mandatperioden. Man vill inte ha vägslitageavgift, man vill inte ha lokala klimatinvesteringar som kan bidra till att utsläppen minskar, man vill inte ha miljöbilsbonus och så vidare. Det skulle vara vällovligt om vi fick höra vilka åtgärder man vill vidta för att minska utsläppen, och nu pratar vi om transporter.

Anf. 15 Miljöminister LENA EK (C):

Fru talman! Givet att man accepterar den statistikbild som Matilda Ernkrans radar upp här kan man bara konstatera att tillväxten i svenska ekonomin ökade under de borgerliga regeringarna. Det var också det som gav ökade utsläpp.

Vi ska faktiskt klara att nå de klimatmål vi har. Vi ska klara att nå målet om minus 40 procent till 2020. Vi ska klara att nå målet om en fossiloberoende fordonsflotta till 2030. Vi ska också klara av att nå nettomålet om noll klimatutsläpp till 2050.

I det här sammanhanget tycker jag att vi behöver fundera över de två intressen som vi har att väga mot varandra. Det handlar om jobb, tillväxt och konkurrenskraft som ska ske på ett miljövänligt sätt. Jag är inte av den politiska åskådningen att jag tror att skatter och avgifter löser alla världens problem. Jag har en annan utgångspunkt som innebär att jag vill använda fler styrmedel än dessa. Skatter och avgifter har sin givna roll i den här korgen av åtgärder, men forskning och utveckling, innovation och satsning på infrastruktur är andra viktiga saker. Det finns en hel radda fler åtgärder som kan vidtas.

Regeringen satsar varje år drygt 1 300 miljoner kronor på energiforskning. Under 2010 avsatte vi 610 miljoner kronor till förnybara drivmedel och utveckling av energieffektivare fordon i första hand för vägtrafiken. Varje år satsar regeringen 500 miljoner kronor och fordonsindustrin lika mycket i samarbetsprogrammet Fordonsstrategisk forskning och innovation. Dessutom är förnybara drivmedel i transportsektorn för bussar och lastbilar befriade från energi- och koldioxidskatt, vilket belastar budgeten med ytterligare 1 ½ miljard.

Vad ger det här för resultat totalt sett? Om man möter de framgångsrika tillverkarna av tunga fordon i Sverige kan vi konstatera att AB Volvo har tagit fram lastbilar och bussar som kan drivas på flera olika typer av rena biodrivmedel, till exempel biodiesel, DME, metandiesel med mera. De säljer och levererar också dessa runt om i hela världen, också i Sverige. Volvo har också utvecklat lastbilar och bussar med parallellhybridteknik som minskar bränsleförbrukningen och CO₂-utsläppen med upp till 30 procent. Försäljningen av de här fordonen har precis börjat i liten skala, men det finns en stor utvecklingspotential.

Scania säljer bussar som drivs med etanol, biodiesel och gas och deltar också i ett antal olika utvecklingsprojekt. Man jobbar också väldigt mycket med trafikplanering.

För att nå de tuffa klimatmål som vi har i Sverige handlar det om en kombination av olika åtgärder. Det är otroligt lätt att säga att skatter och avgifter ska belasta sektorn. Det är styrmedel som till viss del fungerar, men det handlar också om att se till att svensk industri kan hitta sina råvaror och transportera sina produkter. Då måste vi ha en kombination av satsningar på järnvägar, ny teknik och innovation och billigare alternativa bränslen. Den är den kombinationen som jag tror ger det resultat som vi ska redovisa när det är beslutat att redovisning ska ske, nämligen 2020.

Anf. 16 ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Jag förstår att Lena Ek vill vänta till 2020 med att redovisa effekterna av klimatpolitiken. Hon hoppas kanske att någon annan har löst klimatproblemen till dess. Men jag är ledsn, miljöministern. Klimatproblemen finns här och nu.

Under den socialdemokratiska regeringstiden ökade bruttonationalprodukten i Sverige med 40 procent. Under den tiden minskade utsläppen med 10 procent. Det är världsrekord i minskade utsläpp, och det är världsrekord i tillväxt. Den sanningen får du nog tyvärr förhålla dig till.

Sedan räknar du upp en väldig massa bra åtgärder. Det är forskningsprogram och fordonsforskning. Jag välkomnar dem. Det är bra satsningar, och jag och Socialdemokraterna har stött dem här i kammaren. Problemet, miljöministern, är att utsläppen ökar, och de ökar dramatiskt. De åtgärder som du räknar upp har inte gjort någonting för att minska dem. Den åtgärd som miljöministern själv i sitt svar säger skulle vara den mest effektiva, en höjning av koldioxidskatten, vill miljöministern inte vidta.

Man kan fråga sig vilken den näst effektivaste åtgärden är eftersom man inte vill använda det effektivaste verktyget i verktygslådan. Ökar utsläppen med 34 procent kanske inte 500 miljoner för att forska fram nya lastbilar kommer att minska utsläppen speciellt mycket.

Vi har föreslagit en vägslitageavgift. Den är antagligen i paritet med eller till och med effektivare än koldioxidskatten för att minska utsläppen från lastbilstrafiken.

Men den avvisar miljöministern. Då har man avvisat det effektivaste och det näst effektivaste sättet att minska våra växthusgasutsläpp. Man hackar ned i verktygslådan, och till slut lyckas man fiska upp en supermiljöbilsbonus som ska rädda utsläppen från 1 promille av den svenska fordonsflottan. Detta imponerar inte.

Anf. 17 MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Jag vet inte riktigt hur jag ska fylla på för att toppa Anders Ygemans senaste inlägg. Det kändes som om han lyckades säga det mesta som behöver sägas i den här debatten.

Man kan inte annat än småle när miljöministern som svar på mitt tidigare inlägg säger att det inte skulle ha varit tillväxt under perioden 1994–2006 under socialdemokratiska regeringar och att det var därför vi lyckades minska koldioxidutsläppen med 6,1 miljoner ton. Anders Ygeman berättade hur det faktiskt såg ut under den socialdemokratiska regeringstiden: Vi ökade bnp och klarade av att minska koldioxidutsläppen.

Det man kan fundera på är den koppling som miljöministern gjorde, kanske utan att riktigt tänka på det, för det säger i och för sig det som vi

går och funderar på allihop: Är det verkligen så att den här regeringen har tänkt klara klimatambitionerna genom att ha lågkonjunktur och hoppas på varma vintrar?

Uppenbarligen tror miljöministern att det enda sättet att minska utsläppen är att bedriva en politik utan tillväxt. Det är fantastiskt, och jag undrar om det är den moderatledda regeringens politik. Det känns lika svajigt som när vi för en tid sedan i ett inlägg i *Rapport* kunde höra miljöministern hävda att det var regeringens politik att biltrafiken skulle minska. Sedan kom infrastrukturministern i samma inlägg och sade att det var det inte alls det, utan biltrafiken skulle faktiskt öka.

Jag har försökt få statsministern att svara på frågan om vilken politik som gäller från den svenska regeringen. Han lämnade över frågan till infrastrukturministern, och där fick vi väl svaret.

Var lite varsam om orden och visa lite mer handling! Vi vet ju vad miljöministern *inte* vill göra, men vad är det hon *vill* göra?

Anf. 18 Miljöminister LENA EK (C):

Fru talman! Jag konstaterar, precis som i det förra interpellationssvaret, att Sveriges åtagande enligt Kyotoprotokollet uppfylls med råge. Jag konstaterar att om man tittar på statistiken för mer än ett år i taget, nämligen under den period som vi diskuterar, från 1990 fram till 2020, så är vi på väg mot att klara de mål som är uppsatta, och de målen ska klaras. Det vore klädsamt om interpellanterna nämnde det i sammanhanget.

Dessutom kan jag bara konstatera att interpellanten själv säger att vägsnitavgiften är byråkratisk och krånglig. Det tycker jag också, och jag tycker därför att det är en åtgärd som ökar byråkratin utan att möjliggöra de effekter som behövs.

Det är nämligen så här att teknik och innovation är inga udda små verktyg för att klara klimatmålen. Teknik och innovation är kanske det viktigaste vi har. Om man nu är positivt inställd till forskning och utveckling är det någonting som man i och för sig kan skratta åt i riksdagens kammare, men det ger faktiskt resultat i verkligheten, det syns i produktionen hos både Volvo och Scania och det kommer också att synas i klimatstatistiken.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.54 på förslag av förste vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då statsministerns frågestund skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Anf. 19 TREDJE VICE TALMANNEN:

Vi övergår nu till statsministerns frågestund, och jag hälsar statsministern välkommen till kammaren.

*Statsministerns
frågestund*

Näringspolitiken

Anf. 20 CARINA MOBERG (S):

Fru talman! Det är inte första gången jag står här i en frågestund med statsministern, men det är definitivt den mest uppmärksammade.

När jag läste morgontidningen i morse konstaterade jag att regeringens helt dominerande parti, Moderaterna, är ett nöjt parti. Förvalta och bibehålla är ledorden. Vi socialdemokrater har högre ambitioner. För att bygga ett starkt och modernt Sverige och för att uppnå en långsiktig och hållbar tillväxt för fler jobb och bättre välfärd krävs det investeringar i kunskap som stärker ekonomin. Den borgerliga regeringen har försämrat vuxenutbildningen, urholkat tryggheten på arbetsmarknaden och avvecklat branschprogrammen. Fredrik Reinfeldt har kallat svenskt näringsliv för ett särintresse.

Regeringen tar inte vara på kreativiteten inom vare sig näringslivet, fackföreningsrörelsen eller Forskarsverige. Det är en stor förlust att 1 200 kvalificerade jobb nu försvinner från Astra Zeneca i Södertälje.

Anser sig regeringen vara nöjd med att över 350 000 människor är arbetslösa i Sverige i dag, eller håller ni med om att det nu är hög tid för en aktiv näringspolitik?

Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Låt oss vara tydliga med att i bättre tider kan reformer bidra till att arbetslöshet sjunker och sysselsättning stiger. I sämre tider och prövning ökar ofta arbetslösheten. Det brukar den göra oavsett regeringen i Sverige eller i det land där påverkan sker. Det är mer korrekt, riktigt och ärligt att beskriva det på det sättet eftersom man annars kommer att förvillja väljarna när det gäller verkligheten.

Vi har kunnat hålla emot när arbetslösheten har ökat mer på andra håll än i Sverige. Vi har också fört en tydlig arbetslinje. Vi har ökat drivkraften för eget arbete. Vi har lättat på beskattningen och ökat drivkraften i entreprenörskap. Vi har också förstärkt och genomfört nu mycket stora reformer inom de olika utbildningssektorerna.

Det företagsspecifika Astra Zeneca-beslutet kan jag naturligtvis bara beklaga. Jag noterar att man säger att det i grunden är ett bra forskningsklimat i Sverige och att det kommer att kompenseras med andra satsningar också från det företaget.

Anf. 22 CARINA MOBERG (S):

Fru talman! Statsministern är alltså ganska nöjd, men till vilket pris? Vi ser växande klyftor, ökat utanförskap, fler fattiga barn och färre arbetstillfällen i viktiga branscher. Människor måste ges förutsättningar att möta företagets och den offentliga sektorns behov av arbetskraft. Det

kräver möjlighet till utbildning, kompetensutveckling och ett livslångt lärande.

Den borgerliga regeringen vann valet 2006 på löftet att bryta utanförskapet. I dag, sex år senare, är arbetslösheten högre än då regeringen tillträdde. Aktivitetsgarantins fas 3 är nu Sveriges största enskilda arbetsgivare.

Jag lovar statsministern att vi socialdemokrater kommer att göra allt för att minska er självgodhet genom att presentera förslag som visar på skillnaderna i svensk politik. Ni har regerat Sverige i fem år. Om den borgerliga regeringen själv hade varit i opposition med 350 000 människor i arbetslöshet och en ganska dålig prognos, hade man då ansett att den nuvarande jobbpolitiken fungerade?

(Applåder)

Anf. 23 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Utanförskapet i Sverige har minskat med över 200 000 sedan regeringen tillträdde 2006. Det är framför allt sjunkande ohälsotal som har lett till detta. Grupper har kommit närmare arbetsmarknaden. Alla har inte kommit in i arbete. Det påverkas av finanskrisen 2008–2009. Vi har just nu en avmattning i efterfrågan som framför allt kopplas till exportindustrin. Det händer över hela Europa, men kanske i mindre utsträckning i Sverige än i andra länder.

Carina Moberg kan inte hjälpa det, men socialdemokratin har inte egna förslag till hur man ska lösa detta, och man har definitivt inte något regeringsalternativ. Ni har ett högt tonläge – det har ni haft i flera år – men ni har i realiteten inga svar som står i någon som helst proportion till de ord ni använder för att beskriva utvecklingen i Sverige. Jag väljer att vara mer balanserad. Det finns definitiva utmaningar som ligger framför oss. Stora reformer sker nu inom skolans ram för att ungdomar ska lära sig mer och komma ut med godkända betyg, och vi tillför stora resurser, över 8 miljarder kommande år, till en aktiv arbetsmarknadspolitik för att nämna ett par exempel.

(Applåder)

Godstransporter på järnväg

Anf. 24 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Fru talman! Jag har en fråga om klimatet, jobben och industrin.

Förra året tvingades regeringen anmäla till FN att de svenska utsläppen ökat med över 11 procent. En av anledningarna till detta är att den svenska industrin har svårt att bryta sitt oljeberoende och inte får förutsättningar att flytta transporter från långtradare till järnväg. Precis som alla vi som har stått och frusit på en perrong har näringslivet svårt att lita till att tågen kommer fram i tid.

Läget är nu så illa för den svenska järnvägen att en av de största transportörerna av kombitransporter har gett upp. Redan vid årsskiftet upphörde transporter mellan Stockholm och Göteborg, och den sista mars väntas transporter mellan norra och södra Sverige upphöra. Det handlar om stora svenska företag inom viktiga industrigrenar som fordon, trä och livsmedel. Det här är inga särintressen, statsministern. Det här är de som skapar jobb och framtidstro.

Vilket besked har regeringen till de företag som påverkas? Kan regeringen garantera att Sverige åter blir ett land där man kan lita till järnvägen och att man kan forsla sitt gods på järnväg mellan norra och södra Sverige även efter den sista mars i år?

Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Det är riktigt att Sverige efter många år av minskande klimatutsläpp fick ett år med ökande klimatutsläpp. Som det har presenterats för mig handlade det om en väldigt sträng och kall vinter. Det handlade om att en stor del av svensk kärnkraft stod stilla. Vad tycker Gustav Fridolin om det? Vi hade dessutom drygt 5 procents tillväxt det året. Det är väl känt att det ofta är kopplat till en ökning av utsläpp.

Vi ska fortsätta att föra en klimatpolitik i absolut framkant i världen, men det är bra att ta in fakta när man beskriver hur det ena ger det andra.

Vi har kommit en bit på väg när det gäller investeringar i järnväg, framför allt på underhållssidan. Vi har kommit en väsentligt längre bit på väg än rödgröna partier när de styrde Sverige och lovade väldigt mycket men inte fyllde det med något innehåll. Jag är inte nöjd. Vi kommer att behöva göra mer. Vi är beroende av välfungerande järnvägstransporter i detta land, men i princip i varje budget har vi tillskjutit ytterligare medel och gjort stora insatser för att underlätta och förbättra järnvägsföringen både för gods- och persontrafik i Sverige. Det gäller också den budget som nu ligger på riksdagens bord.

Anf. 26 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Fru talman! Statsministern säger att Sverige har en klimatpolitik som funkar när det är varmt. Jag tycker att vi ska ha en klimatpolitik som funkar också när ekonomin är bra och när det är kallt om vintern.

Man kan inte skjuta över ansvaret för järnvägen på någon annan. Varje norrländskt företag kan inte bygga sin egen räls från norra till södra Sverige. Ska företagen kunna skapa jobb och framtidstro kräver det att vi står för den grundläggande infrastrukturen. Den sista mars hotas alltså svenska jobb och svenska klimatambitioner genom att kombitransporterna från norra till södra Sverige kan upphöra. Jag skulle önska att regeringen tog ett steg framåt och sade: Vi garanterar att godset kommer att kunna transporteras på järnväg även i framtiden.

Cargonet har angivit tre skäl till att man har gett upp Sverige. Det handlar om det sedan länge eftersatta underhållet, och det handlar om en havererad avreglering av terminalerna. Det handlar också om att regeringen nu, trots problemen för järnvägen, höjer banavgifterna för att köra på järnväg. Är det verkligen rimligt, statsministern, att man i ett läge där järnvägen har fungerat så illa som varje frysande pendlare kan intyga, höjer avgifterna för att köra på svenska järnvägar?

Anf. 27 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Politik handlar om att göra svåra avvägningar mellan olika intressen. Det finns inget enklare än att i opposition framställa sig som att man har råd med allt och har föreslagit ökade resurser i alla delar. Miljöpartiet är tydligt med att ni vill införa en mycket kraftig kilometerbeskattning på gods som levereras på väg, men ni har ingen rödgrön samsyn om det.

Det finns inget alternativ som står mot regeringens i fråga om detta. Det vore nämligen en kraftigt ökad belastning när det gäller kostnader för godstransporter i Sverige.

Vi har, som sagt, tillfört resurser för både investeringar och ökat underhåll av järnvägar. Vi har inte varit nöjda med hur situationen har sett ut.

Vi efterträdde de rödgröna samarbetspartierna 2006 som hade ställt ut massvis med löften om nyinvesteringar men glömt underhåll och fyllt allt annat än dessa luftslott med resurser.

482 miljarder löper planen på till 2021. Mycket av detta är investeringar i och underhåll av svensk järnväg. Det kanske inte räcker och förslår fullt ut, men det är stora insatser som vi gör.

Kriminaliteten i Malmö

Anf. 28 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Fru talman! När vi möttes i partiledardebatten här i kammaren för ett par veckor sedan tog jag upp situationen i Malmö, och då särskilt den extrema situation som har varit under de senaste två månaderna. Det var fem dödsskjutningar på en månad i slutet av förra året, och den här veckan var det ännu en dödsskjutning. Dessutom har man sprängt en polisstation plus att det finns en massa andra problem.

Utifrån dessa extrema omständigheter har det varit förvånansvärt tyst från statsministern. Det som vi har hört har gått ut på att skylla ifrån sig i första hand på kommunpolitiker i Malmö, som i sin tur skyller på regeringen. Alla som har någon form av ansvar skyller på någon annan.

Det talas om skärpta vapenlagar och skärpta straff. Det är inte nödvändigtvis fel, men det talas mycket lite om själva grunden till den problematik som finns i Malmö.

Då är min fråga: Har statsministern någon idé om varför det ser ut på detta sätt i just Malmö?

Anf. 29 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Vi förstår att Sverigedemokraterna tycker att vi ska skylla på invandrarna. Vi fattar hur upplägget är tänkt.

Men nu är det så att jag har uttalat mig och att justitieministern har varit där på plats. Vi har säkerställt att det finns en stor samling av polisiära resurser. Rättsväsendet rustar sig nu för att bättre finna ut vem som har gjort detta och säkerställa att det kan falla dom till följd av de brott som har begåtts.

Men nu är samhället inte så enkelt att det bara handlar om vapenlagar och polismakt. I grunden håller jag med de poliser som har sagt att det börjar i skolan, att det börjar i bra framtidsutsikter för barn och ungdomar och att det handlar om vägar in på arbetsmarknaden. Det handlar helt enkelt om att skapa ett välfungerande samhälle. I stora delar finns det uppenbart brister i Malmö kring detta.

Men låt oss då diskutera hur en skola ser ut som gör att barn känner sig motiverade och lär sig mer. Låt oss diskutera hur en arbetsmarknad ser ut som står öppen för alla och hur vi sänker trösklar för människor att komma in på arbetsmarknaden. Jag är beredd att ta den diskussionen i

Anf. 30 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Fru talman! Jag är väl medveten om den sociala situation som råder i Malmö. Jag skulle kunna rada upp hur mycket som helst som vittnar om någonting som närmast liknar total misär i vissa delar av denna stad. Men att människor är arbetslösa, att människor lever segregerat, att folk springer runt med vapen och att elever inte klarar grundskolan och så vidare är ingen förklaring utan bara ytterligare symtom på att någonting är allvarligt fel. Det är det som jag frågar efter. Vad är grunden till dessa problem?

Jag har vid åtskilliga tillfällen, inte minst i denna kammare, redogjort för vad jag tycker. Men det är en förklaring som har avvisats av statsministern och övriga partier i denna församling. Därför undrar jag vad statsministern menar är förklaringen till att det ser ut som det gör i just Malmö. Jag vill inte höra fler floskler om att människor måste arbeta mer. Jag vill veta vad statsministern menar är förklaringen till att det ser ut som det gör i just Malmö.

Anf. 31 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Jag är inte av uppfattningen att man som svensk medborgare föds till hederlig och att man om man har en annan nationalitet föds till brottsling. Jag tror helt enkelt att livets resa påverkar oss. Brister i skola och svårigheter att komma in i arbetslivet – det som Jimmie Åkesson kallar för floskler – är det som gör att människor kan påverkas i mer destruktiv riktning, och om det går bättre kan de påverkas i mer positiv riktning. Därför är det absolut centralt hur skolans resultat ser ut och hur vägar in i arbete ser ut och att detta står öppet och gäller lika för alla människor och att det inte sker en sortering utifrån vad som står i våra pass. Det är min uppfattning.

Det som brister här är alldeles uppenbart att det finns många sociala skäl – en social tyngd – som påverkar denna situation. Men det finns också ett problem som är rent polisiärt och kopplat till rättsväsendet, och det är att vi också måste föra till ansvar dem som begår dessa brott för att på det sättet signalera att vi inte accepterar den vålds- och vapenjustis som nu har fått råda alldeles för mycket i Malmö.

Arbetskadeförsäkringen

Anf. 32 JONAS SJÖSTEDT (V):

Fru talman! Min fråga gäller arbetskadeförsäkringen. Tusentals svenskar har tunga eller farliga jobb och skadas av sina arbeten. Det finns då en möjlighet att få ersättning från arbetskadeförsäkringen för att klara ekonomin trots denna skada.

Vi kan se att det är mycket svårt att bli godkänd. Merparten av ansökningarna avslås. Det finns också en tydlig skillnad mellan kvinnor och män. Män får oftare sina ansökningar bifallna, medan kvinnor mycket oftare får avslag. Detta handlar till stor del om de kvinnor som gör det viktiga arbetet i välfärden, de som arbetar på äldreboendena och de som

*Statsministerns
frågestund*

jobbar i hemtjänsten och som ser till att våra äldre tas om hand på ett bra sätt och som ofta betalar för det med sina ryggar och sina värkande leder.

Nu vet vi att arbetsskadeförsäkringen inte fungerar för många av dem. Är statsministern beredd att se över den och föreslå ett nytt regelverk?

Anf. 33 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Jag har förstått att det är ett kommande program som ska beskriva detta. Man bör komma ihåg att arbetsskadeförsäkringen i Sverige har nästan hundra år på nacken. Den tillkom naturligtvis i en tid när byggarbetare föll ned på sina byggarbetsplatser. Det var ganska enkelt att konstatera att en sådan allvarlig händelse var relaterad till arbetsplatsen och att man borde få en ersättning för det. Ersättningen för en konstaterad arbetsskada är dessutom ofta 100 procent och inte de lägre ersättningsnivåer som gäller i en del andra system.

Problemet har då varit att det i det moderna arbetslivet ibland är mer diffust och svårt att avgöra vad som är kopplat till arbetsplatsen eller vad som möjligen kan vara följderna av annat. Det kan vara en följd av att vi har en mycket könsuppdelad svensk arbetsmarknad. Det är mer noterbart om en manlig byggarbetare ramlar ned från en byggnadsställning jämfört med en kvinna som sliter i äldreomsorgen och där det är lite oklart vad som exakt har varit arbetsrelaterat och inte.

Detta tror jag är skälen till att Försäkringskassan har svarat som man har gjort. Jag har inga bevis för grundtesen som Jonas Sjöstedt försöker driva, nämligen att det här skulle förekomma någon diskriminering. Det får man i så fall belägga innan vi kan ta frågan vidare.

Anf. 34 JONAS SJÖSTEDT (V):

Fru talman! Självklart förändras arbetslivet och därmed villkoren för att bedöma arbetsskador. Men i och med det borde också reglerna förändras. Det skedde för ett antal år sedan, och det kanske måste göras igen.

Jag vill ställa en fråga till statsministern. Är statsministern nöjd med att bara 24 procent av de kvinnor som ansöker om ersättning får det? Eller tror statsministern att det finns en bakomliggande orättvisa och att det kanske är så att hundratals kvinnor som har slitits ut av sitt ofta lågavlönade arbete faktiskt inte får den ersättning som de var berättigade till enligt lagstiftningens intention? Detta ansvar kan man inte föra över till Försäkringskassan. Det är ett politiskt ansvar. Försäkringskassan verkställer de regler som vi fattar beslut om i regering och riksdag.

Jag skulle också vilja fråga statsministern om han tror att bemanning spelar roll för arbetsskador. Vi kan se hur privata vårdgivare i äldreomsorgen har ungefär 10 procent lägre bemanning än de offentliga. Är risken för arbetsskador då inte större, när man är färre som ska göra samma arbete?

Anf. 35 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Jag försvarar att arbetsskadeförsäkringen har tydliga villkor och krav för att man ska få en arbetsskada godkänd. Jag ska gärna diskutera med oppositionen om ni har några tydliga andra och mer tillå-

tande förslag och också naturligtvis se över hur ni i så fall har tänkt att finansiera dem.

Bakgrunden var att det var en mycket kraftig ökning av människor som fick arbetsskador på 90-talet. Det är alltså långt tillbaka i tiden som dessa villkor stramades upp, som det brukar heta. Därefter är det färre som har fått sina ansökningar om arbetsskador godkända.

Jag skulle vilja säga följande om det moderna arbetslivet. Jag tror att vi allt oftare får ställa in oss på att försöka röra oss vidare i arbetslivet. I faser av livet kanske tyngre arbetsuppgifter passar som sedan lite senare inte alls passar. Då tycker jag inte att svaret, som det ibland har varit på svensk arbetsmarknad, ska vara att man då ska gå i förtidspension eller komma ut i ett ersättningssystem, utan då ska man rimligen komma vidare till ett annat jobb som är bättre anpassat till de villkor som gäller den egna personen i den fasen av livet. Jag vill gärna medverka till att ställa om arbetslivet på ett sådant sätt. Jag har inte ställt i utsikt att försöka få fler att fastna i olika ersättningssystem vid sidan av arbetsmarknaden.

Sysselsättningen

Anf. 36 ANNA KINBERG BATRA (M):

Fru talman! Sverige står ekonomiskt starkt jämfört med många europeiska länder och andra omkring oss. Som statsministern nämnde är det i dag närmare 200 000 fler som har sysselsättning jämfört med hur det var vid valet 2006. Ändå låter det ibland från socialdemokratiskt håll som i Carina Mobergs fråga tidigare här eller som i en artikel som Sven-Erik Österberg skrev strax före valet: ”Den borgerliga regeringen har sänkt skatterna med lånade pengar. Det har inte gett några nya jobb utan lett till ökade klyftor, nedskärningar i välfärden med mera.”

Strax före jul sade Ylva Johansson här i kammaren:

”Efter att regeringen genomfört hela sin politik har ingenting hänt med jobben och utanförskapet.” Hon fortsätter sedan: ”Moderaternas så kallade arbetslinje har inte lett till arbete utan till fattigdom.”

Nu har Socialdemokraterna utsett en ny partiledare. Jag vill fråga statsministern vad hans budskap till honom är om både sakläget och tonläget när det gäller jobben och situationen i svensk ekonomi.

Anf. 37 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Till vem jag möjligen riktar detta budskap kan man diskutera. Min uppfattning är att sysselsättningen vuxit till att det nu är runt 4,7 miljoner svenskar som arbetar hel- eller deltid. Detta är absolut grundläggande för varje form av välfärdsambition i detta land.

Grunden på vilken vi bygger våra välfärdsambitioner är att arbetsföra människor också arbetar. Därför var det viktigt för oss att färre i arbetsför ålder skulle befinna sig vid sidan av arbetsmarknaden och inte alls arbeta. Det antalet var långt över en miljon år 2006 när alliansregeringen tillträdde. Det är därför jag nämner att de i dag är över 200 000 färre i dag, huvudsakligen därför att vi haft en snabb minskning av antalet personer som lever med förtidspension – sjuk- och aktivitetsersättning – eller som är sjukskrivna.

De sjunkande ohälsotalen har fört stora grupper mycket närmare arbetsmarknaden. Men det är klart att sedan gäller allt det jag sagt i tidigare svar, att vi också är beroende av konjunkturer, efterfrågan och strukturåtgärder. Men just att sysselsättningen växer och att ohälsotalen sjunker säkrar naturligtvis vår förmåga till välfärd och jobb i framtiden.

Energiförsörjningen

Anf. 38 CARL B HAMILTON (FP):

Fru talman! Det har varit kallt under den senaste tiden. När det är kalla, gnistrande och klara vinterdagar är det ofta stiltje. Vindkraft är således inget alternativ när mer el som mest behövs. Elpriserna rusar nu i höjden, delvis därför att våra åldrande kärnkraftverk inte längre är lika driftsäkra.

Nu är det år 2012. Om det i dag skulle beslutas om en ny reaktor skulle den inte komma i elproduktion förrän om 14–15 år, det vill säga tidigast år 2026. Våra äldsta reaktorer är vid den tidpunkten långt över 50 år gamla och går då på övertid. Vi måste alltså få fram investeringsbeslut om att ersätta gamla reaktorer med nya.

Min fråga är därför: Är det, herr statsminister, önskvärt – önskvärt nota bene – med en blocköverskridande energiöverenskommelse?

Anf. 39 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! En kall dag som denna kan det vara noterbart att Sverige behöver importera elkraft för att klara sin elförsörjning. Det som är vårt dilemma är att vi inte kan bygga vår kapacitet för varma sommandagar, för vi måste också ha kapacitet för de kalla vinterdagar som ibland präglar vårt klimat.

Tre ben har vi sagt att vi vill att vår energiförsörjning ska bygga på: Vattenkraften – tack och lov är det just nu välfyllda vattenmagasin – är en stabil bas. Därtill kommer det förnybara som växer fram. Visst, det blåser inte alltid, men trots allt har vi här en växande andel av den svenska energiförsörjningen. Vidare har vi den åldrande svenska kärnkraften som just i dag till nära hälften faktiskt står stilla – vid precis fel tidpunkt, under fel del av året.

Alliansöverenskommelsen innebär och möjliggör långsiktiga investeringsbeslut. I Carl B Hamiltons fråga ligger förmodligen en vilja till att mer brett i riksdagen ha en samsyn kring detta. Ja, givet att det kan vara utgångspunkten. Om Sverige inte förs tillbaka till en årtalsexercis som inte bara handlar om hur snabbt eller i vilken ordning vi ska avveckla utan det också möjliggörs för bredare investeringar är det självklart av intresse för regeringen och rimligen en kall dag som denna också för svenska folket.

Välfärdsnivån

Anf. 40 ANDERS ÅKESSON (C):

Fru talman, herr statsminister! Medborgare i vårt land har en förväntan på att välfärdsnivån ska vara densamma oavsett var i landet man bor.

En del av välfärden står landets kommuner för. Resurser för denna kommer till en del ur människors arbete och ur den skattekraft som finns lokalt och regionalt samt till en del ur ett skatteutjämningsystem mellan landets kommuner.

Beroende på pågående demografiska förändringar och annan strukturomvandling skiljer sig dock förutsättningarna för välfärdsbyggandet över landet.

I syfte att hålla en likvärdig nivå av kommunal välfärd i hela landet har vi därför detta utjämningsystem.

I fjol levererade en enig parlamentarisk utredning sina slutsatser där man pekade på att några kriterier i ett för övrigt väl fungerande utjämningsystem behöver justeras för att systemet fortsatt ska fylla sin funktion. Jag och Centerpartiet är mycket tillfreds med de slutsatser som utredningen levererat.

Min fråga är: Hur snart bedömer statsministern att denna utredning blir föremål för beslut i riksdag och regering?

Anf. 41 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Regeringen är inte färdig med detta. Låt mig också säga att jag i över 20 år följt och arbetat med detta inom kommunala utjämningsystem.

Utgångspunkten är riktig, det vill säga att välfärden bör finnas samt ha samma kvalitet och vara tillgänglig över hela landet. För att möjliggöra det i primärkommuner och i regioner och landsting behövs en utjämning. Det har ibland diskuterats om den ska ske mellan kommuner eller vara som en sorts påfyllnad från staten. Utjämningen behövs och har mycket stora omfördelningseffekter.

Det som brukar infinna sig är att varje sådan här översyn leder till att man i Kommunsverige blir osams. Det brukar vara så att de som tror sig vinna på det senaste förslaget tycker att det ska genomföras. De som tror sig förlora på det vill ifrågasätta det. Det har sett lite olika ut genom åren, lite grann beroende på utfallet. Jag bara återger detta efter ett långt liv med det kommunala utjämningsystemet.

Svaret på Anders Åkessons fråga är att regeringen ännu inte är färdig med detta.

Själv mord bland unga

Anf. 42 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! En kall dag som denna har flera av mina kolleger tagit upp frågor om kyla. Jag vill ställa en annan fråga om kyla till statsministern.

Enligt en rapport från Socialstyrelsen är självmord den vanligaste dödsorsaken bland ungdomar i åldern 15–24 år. Vi i Sverige lever i ett hyggligt bra land. De flesta har det väldigt bra. Vi har en hög materiell standard. Ändå är den vanligaste dödsorsaken bland ungdomar i åldern 15–24 år just självmord. Trots att självmordstalen i stort, totalt sett, minskat ligger de höga siffrorna avseende barn och unga kvar på alldeles för höga nivåer. Därtill har antalet självmordsförsök ökat under de senaste tio åren.

Jag är medveten om att frågan inte låter sig besvaras under en kort minut, herr statsminister, men jag önskar höra hur du ser på situationen och på de åtgärder vi som nation behöver vidta för dessa ungdomar.

Anf. 43 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Jag minns att man förr beskrev att övergången från att vara barn till att bli vuxen i princip innebar att man fick byta ut kortbyxor mot långbyxor.

Jag tror att alla vi som befinner oss i närheten av ungdomar kan säga att övergången nu är väsentligt mer utdragen och mycket mer komplicerad. Att i vår tid hitta sig själv med den sökprocess detta innebär och att möta alla de krav som finns i vårt högt utvecklade samhälle när det gäller arbetsmarknaden och synen på familjeliv och umgänge är väldigt prövande för många. För en del leder det till ett kraftigt ifrågasättande av en själv; man tappar sitt självförtroende.

Regeringen har försökt förstärka psykiatrins resurser, för det är uppenbart ett sätt att motverka det vi här talar om. Inte minst gäller det resurserna till barn- och ungdomspsykiatrin som jag vet gör väldigt stora insatser för att försöka stödja barn och ungdomar – detta naturligtvis vid sidan av de insatser som familj, anhöriga och syskon, samt vänner gör för att försöka motverka nämnda risk och tendens som ju finns på det sätt som Andreas Carlson beskriver.

Näringspolitiken

Anf. 44 MARYAM YAZDANFAR (S):

Fru talman! På Moderaternas stämma i Örebro förra året deklarerade statsministern att Svenskt Näringsliv är ett särintresse. Det var nog många med mig som blev förvånade över detta uttalande, speciellt eftersom ett litet land som Sverige är beroende av samverkan mellan politik och näringsliv för att kunna exportera så mycket som vi gör. Hälften av Sveriges bnp kommer ju från exportindustrin.

Just för detta med samverkan fanns samverkansprogram för strategisk planering av viktiga näringar, bland annat för forskning och utveckling. I dag när vi fick höra – det gäller speciellt oss som kommer från Stockholmsregionen – att Astra Zeneca lägger ned sin forskningsverksamhet och att 1 200 kvalificerade arbetstillfällen försvinner ställs verkligen detta uttalande och behovet av samordning och samarbete på sin spets.

Jag undrar därför om statsministern kan förklara hur avvecklingen av ett tidigare fungerande samarbete med näringslivet i form av strategiska samverkansprogram förbättrar Svenskt Näringslivs möjligheter att skapa nya jobb efter detta besked.

Anf. 45 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Det är lite roande detta att Socialdemokraterna i en tid då Moderaterna utger sig för att vara det nya arbetarpartiet vill inrikta sig på att se till direktörernas fromma. Man får uppleva mycket i svensk politik.

Låt mig bara konstatera att det företagsspecifika beslut som Astra Zeneca i dag har fattat ska ses i ljuset av att Sverige när vi jämför med OECD:s övriga länder ligger i världstopp när det gäller forskningsinsatser. Det handlar inte bara om offentliga resurser som ges till forskning – grundforskning och tillämpad forskning – utan även mer företagsspecifika sådana.

Jag har själv varit i kontakt med Astra Zeneca vid flera tillfällen och påpekat att det är en bra forskningsmiljö i Sverige. Det är också en bra Stockholmsregion, som nu får en utmaning att uppmuntra människor med forskarbakgrund att komma vidare till andra typer av insatser. Det grundar vi naturligtvis i att vi har gjort historiskt stora satsningar i den forskningsproposition vi lade på riksdagens bord under den förra mandatperioden. Den har väsentligt höjt oss till nivåer vi inte befann oss på tidigare. Det måste vara den grund vi fortsätter att arbeta utifrån.

Forsknings- och innovationspolitiken

Anf. 46 GUSTAV NILSSON (M):

Fru talman! Min fråga handlar om forsknings- och innovationspolitiken.

Ökad global konkurrens, miljöutmaningar, snabba teknikskiften, förändringar inom de finansiella marknaderna samt en växande och åldrande befolkning ställer oss inför stora utmaningar men också stora möjligheter. Här har forsknings- och innovationspolitiken en viktig roll att fylla. Sverige tillhör de länder som satsar allra mest på forskning, hörde vi statsministern säga för en stund sedan. När det gäller utfall, det vill säga nya företag, nya produkter och nya arbetstillfällen som kommer fram av forskningen ligger vi dock förvisso bra till, men kanske inte lika högt.

Min fråga till statsministern handlar om den framtida inriktningen på forsknings- och innovationspolitiken. Vilka åtgärder behövs för att utfallet – resultatet – ska bli fler nya företag, produkter och jobb?

Anf. 47 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Det finns skäl till att Sverige är intressant som forskningsnation. Ett är våra egna forskningstraditioner, inte minst på det naturvetenskapliga området. Vi ska inte underskatta vad utdelandet av Nobelpris ger till känslan för akademi och forskning kring Sverige runt om i världen. Vi är också ett land som har som struktur i vårt näringsliv att vi har några väldigt stora multinationella företag som för sin utveckling är beroende av forskning. I flera fall ligger de här i Sverige, men inte bara.

Vi får dock komma ihåg att detta beroende för en risk med sig, nämligen att gränsöverskridande stora företag väger forskningsinsatser – både i olika specifika delar och i olika delar av världen – gentemot varandra. I dag uppfattar jag att det har varit ett företagsspecifikt beslut kopplat delvis till den forskning som finns här. Ett liknande beslut har för övrigt fattats när det gäller forskningsanläggningen i Kanada, om jag förstod det rätt. Den har rönt samma öde.

Återigen: Vi kan bara försäkra oss om att det finns stöd för grundforskning och i övrigt bra villkor för forskning för att kunna attrahera forskning att i framtiden komma till Sverige i större utsträckning.

Visstidsanställningar

Anf. 48 HILLEVI LARSSON (S):

Fru talman! Många visstidsanställda vittnar om en mycket jobbig arbetssituation. Det handlar om att man måste ta med sig mobiltelefonen in på toaletten, och till och med i duschen måste man vara beredd att svara i telefon. Om man inte svarar går nämligen jobbet till någon annan.

Dessutom betalar visstidsanställda lika mycket när det gäller socialförsäkringarna och till a-kassan, men de får inte ut detsamma som alla andra. Det är sämre skydd när det gäller a-kassan, turordningsreglerna och sjukförsäkringen. Det är också svårt att ta lån och att få pengarna att räcka till slutet av månaden om man har otur en månad. Det är många kvinnor som drabbas av detta – ungefär två tredjedelar har någon gång varit i denna situation. Vi har också fått kritik från EU-kommissionen för att vi har för dåligt skydd för visstidsanställda.

Vad tänker regeringen göra åt detta stora problem?

Anf. 49 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Visstidsanställningsreformen kom med alliansregeringen och var ett sätt att föra ihop en lång rad olika former för att länka in i arbetslivet som har funnits och som också Socialdemokraterna har medverkat till. Alla känner igen provanställningsbegreppet; det finns ibland en period innan man får permanent anställning under vilken man provas. Det är klart att det finns en balans i hur flexibla dessa regler ska vara så att fler möjligen kan få testa att komma in i arbete kontra den trygghet vi alla vill uppleva genom att ha en fast anställning.

Det är lite oklart för mig vad socialdemokratin menar att man ska göra i stället. Vi tror att den här typen av ökad flexibilitet behövs för att möjliggöra för fler att komma i fråga. Vi tror framför allt inte att det läge vi nu är i är rätt tid att ta bort alla reformer som ger flexibilitet. Vi tror nämligen absolut inte att det ger dem som har svårast att hävda sig i arbetslivet jobb eller vägar in i arbete. Tvärtom tror vi att det blir en metod för att öka arbetslösheten. Det är ett skäl till att vi tror på dessa reformer.

Självklart ska de dock följas upp. Vi ska se till att de sköts med bra villkor och rätt lönevillkor, för det är också viktigt. Det är viktigt vilken form av anställning man än har.

Orsaker till utanförskap

Anf. 50 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Fru talman! Tidigare under frågestunden kunde vi höra att statsministern anser att problemen med våld och kriminalitet i Malmö kan härledas till sociala problem – utanförskap, problem med skolgången och problem att komma in på arbetsmarknaden. Så kan det nog vara. Jag menar dock att just de sociala problemen, alltså utanförskapet, problem

med skolgången och problem att komma in på arbetsmarknaden, kan härledas till den här regeringens och tidigare regeringars misslyckande i invandrings- och integrationspolitiken.

Vad anser statsministern är de grundläggande orsakerna till utanförskapet?

Anf. 51 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Jag har till Sven-Olof Sällströms partikamrat svarat att jag tror att det är mycket grundläggande sociala problem som relaterar till brister i skolgång och bristande möjligheter att komma in i eget arbete. För att kunna utvecklas måste människan mötas av en skola som ser den enskilda individen och gör att vi får verktyg och kunskaper för att klara oss i ett komplicerat samhälle och dessutom för att på olika sätt kunna komma in på arbetsmarknaden.

Jag tror alltså inte att vi föds olika på det sätt som frågorna från Sverigedemokraterna ibland antyder. Det måste finnas en poäng med att ni ställer frågor om Malmö. Det gör ni nämligen allihop. Vi anar vad ni försöker driva fram för bildsättning. Jag delar alltså inte den bildsättningen. Det är inte beroende av var vi är födda; det är snarare beroende av under vilka förutsättningar vi möter livets svåra väg. Då handlar det mycket om skola, arbete och andra typer av insatser. Där ligger problemen, och där måste vi också söka svaren.

Jobbskatteavdraget

Anf. 52 TERES LINDBERG (S):

Fru talman! Den borgerliga regeringen vann valen 2006 och 2010. Kanske det viktigaste vallöftet var att bryta utanförskapet. Nu, snart sex år senare, är arbetslösheten högre. Vi ser att varslen ökar, och utanförskapet är i stort sett oförändrat.

Kanske den viktigaste reformen regeringen har genomfört för att bryta utanförskapet var det så kallade jobbskatteavdraget. Under förra veckan kom Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, IFAU, med faktiskt den första utvärdering som gjorts av jobbskatteavdraget. IFAU kan inte se några effekter av det. Man säger att det inte på ett trovärdigt sätt kan utvärderas om jobbskatteavdraget har påverkat sysselsättningen.

Med anledning av detta vill jag gärna höra statsministerns kommentar till en uppenbart misslyckad reform.

Anf. 53 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Om forskning och underlag spelar roll, låt oss då börja med det första som Teres Lindberg tog upp, utanförskapet. Det handlar om människor i arbetsför ålder som på olika sätt och av olika skäl stod utanför arbetslivet.

När jag tillträdde som statsminister 2006 fanns 555 000 förtidspensionärer. Nu är vi nere i 400 000. Det är alltså drygt 150 000 färre. Därtill har vi från 770 000 sjukskrivna nu kommit ned till 120 000. Det summerar till en mycket kraftig minskning av ohälsotalen. Det är en minskning

av utanförskapet. Det är det som våra reformer har bidragit till, trots finanskris och nedgång i ekonomin 2008 och 2009 och de problem som vi just nu har framför oss.

Jobbskatteavdraget har av Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet, som inte är av regeringen beordrade att tycka något specifikt, beskrivits som det mest jobbskapande, förmodligen till a-kassereformen, som regeringen har genomfört. Det ger ökade drivkrafter att gå från deltid till heltid eller att aktivt minska marginaleffekterna av den som kommer från bidragsförsörjning till eget arbete.

Egentligen säger inte IFAU emot detta. De säger bara att de inte kan isolera effekterna av jobbskatteavdraget till vad som ger sysselsättning eller inte. Det är bra med forskning, och det är viktigt med utvärdering. Men det är mer som har sagts om jobbskatteavdraget än det som IFAU säger.

Säkerheten på E20

Anf. 54 MONICA GREEN (S):

Fru talman! Vi har tidigare under frågestunden hört om hur alltmer gods går på vägarna. Så är det bland annat på E20, Sveriges farligaste väg, som går mellan Stockholm och Göteborg. Det blir för varje dag mer och mer trafik och mer och mer tungt gods som går från Bergslagen och ned till norra Europas största hamn i Göteborg. I och med den ökade trafiken ökar också olyckorna. Bara de senaste fyra veckorna har sju människor fått sätta livet till på E20.

Göran Persson tog de första spadtagen på den första och enda delen av E20 genom Skaraborg där det finns motorväg. När tänker statsministern ta första spadtaget till nästa del av E20?

Anf. 55 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Problemet var att Göran Persson och en lång rad av hans statsråd var ute och tog det första spadtaget på massvis av vägprojekt i Sverige. Men ska man ta det sista krävs det också att man har pengar, annars går det nämligen inte att genomföra projekten.

Vi möttes av luftslott. Det första spadtaget kostar ungefär ingenting. Det är resten som är problemet. Då måste man fylla på de stora investeringsramarna med mycket resurser. Det har vi gjort i det infrastrukturbeslut som fattades 2008. Vi är nu snart uppe i 500 miljarder i insatser för investeringar i bland annat vägar. Och låt mig påpeka en sak: Vi minskade och flyttade ned en del av det som väldigt mycket hade styrts mot järnväg under rödgrönt styre till att få innehålla mer av väginvesteringar – något som Miljöpartiet aktivt spärrade och Socialdemokraterna inte höll emot under de år då de rödgröna styrde Sverige.

Vi har utökat resurserna; det finns mer resurser nu. Men jag står för att vi inte orkar bygga alltihop, därför att jag är en ansvarsfull person när det gäller ekonomisk politik. Den som lovar allt till alla kommer snart att märka att man har råd med väldigt lite.

Anf. 56 MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! I dag har Sverige drabbats av beskedet att 1 200 jobb försvinner när Astra Zeneca lägger ned sin forskningsenhet i Södertälje. Det är en stark signal, menar jag, om att den svenska läkemedelsindustrin är på väg in i ett allvarligt läge.

Life Science-sektorn sysselsätter över 30 000 personer. Därför blir jag lite förvånad när statsministern gång på gång säger att det här är ett företagsspecifikt beslut.

Astra Zeneca har dominerat branschen med var fjärde anställd. Läkemedelsbranschen har mycket stor betydelse för svensk export.

Regeringen beslutade att avveckla den strategiska samverkan. Det har mötts av stor besvikelse från delar av svenskt näringsliv, inte minst från läkemedelsindustrin som ser en fortsatt samverkan som helt avgörande för branschens fortlevnad och utveckling i Sverige.

Mot bakgrund av det allvarliga som har inträffat i dag och också tidigare är min fråga till statsministern: Avser statsministern nu att ompröva beslutet och återupprätta den strategiska samverkan med Life Science-sektorn i Sverige?

Anf. 57 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Bara så att det är sagt har Mikael Damberg inte visat någon sorts koppling till att ett samverkansprojekt skulle ha undanröjt detta beslut. Det finns inget stöd för det påståendet eller den antydning. När jag säger att det är ett företagsspecifikt beslut beror det på att Astra Zeneca förmodligen inte tycker att forskningen har givit tillräckligt mycket tillbaka i kommersiellt framgångsrika produkter. Därför pekar man ut forskningsanläggningar inte bara i Sverige, om Mikael Damberg går igenom beslutet, utan i flera delar av världen. Det är en global nedtrappning som Astra Zeneca gör.

Mikael Damberg använde begreppet svensk läkemedelsindustri. Ja, den svenska läkemedelsindustrin består ju av multinationella företag som inte bara är styrda och ägda här i Sverige. Det är på den marknaden som vi ska fungera.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi har fortsatt goda villkor för forskning i Sverige och att vi har stora resurser till basforskning. Och jag leder en regering som gjorde historiskt kraftiga ökning av forskningsanslagen 2008. Det spelar naturligtvis också roll när vi ska attrahera andra forskningsinsatser i Sverige än de som Astra Zeneca inte vill fortsätta med.

Fas 3

Anf. 58 EVA-LENA JANSSON (S):

Fru talman! Sysselsättningen har ökat, säger statsministern, och det stämmer, men också arbetslösheten har ökat. Den är enligt statsministern nu på så höga nivåer att vi kallar den massarbetslöshet. Samtidigt har regeringen ett projekt som man kallar fas 3. Fas 3 innebär att människor

blir inskrivna i en verksamhet och sedan inte kommer ut på arbetsmarknaden.

När regeringens statssekreterare förra veckan pratade om fas 3 sade han att det är ett bra projekt för man hade ingenting annat. Andelen som är inne i fas 3 nu är en lika stor grupp som de anställda på företaget Posten AB.

Min fråga till statsministern är: Anser statsministern att det är en lyckad politik att det nu är lika många anställda inom fas 3 som på Posten, det vill säga människor som inte kommer ut på arbetsmarknaden?

På läktaren sitter ett antal personer som är arbetssökande och som är väldigt nyfikna på regeringens syn på arbetsmarknadsfrågor och just fas 3, så jag är tacksam om jag kan få ett utförligt svar.

Anf. 59 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Fru talman! Det är svårt att ge ett utförligt svar på en minut, men jag ska göra ett försök.

Låt mig konstatera att alternativet innan vi tillträdde var tydligt. Det var passivitet, förtidspension. Svenskarna, som kanske är det friskaste folket på jorden och som lever allra längst, var nästan mest sjukskrivna. Någonting var gallet i Sverige.

Det var så vi löste arbetslösheten, för det fina i kråksången var att stora grupper av arbetsföra människor inte jobbade men inte heller var arbetslösa, för de var ju förtidspensionerade, mitt i livet, trots att de hade arbetsförmåga.

Ja, jag tycker att det är bättre att de befinner sig hos Arbetsförmedlingen än i förtidspension. Ja, jag tycker att det är bättre att de synliggörs än att de osynliggörs. Ja, jag tror mer på aktivitet än på passivitet. Det är inte alls så att man är utestängd från arbetsmarknaden om man befinner sig i fas 3. Det är bara det att det är en grupp som förmodligen behöver mer stöd och större insatser för att kunna komma i fråga.

Till sist och slutligen kan ingen komma runt att det måste till ett anställningsbeslut. Vi måste hjälpa människor att bli anställningsbara, och vi måste få arbetsgivare som i slutet av dagen till slut är beredda att anställa människor. För detta är vi beredda att använda en lång rad resurser, olika sätt att sänka trösklar och också att sänka eller helt ta bort arbetsgivaravgifter. Vi har infört och har förslag på allt detta.

Anf. 60 TREDJE VICE TALMANNEN:

Med detta är frågestunden avslutad. Jag vill tacka statsministern för hans medverkan.

10 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
EU-dokument

KOM(2011)885 Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén Energifärdplan för 2050

Motioner
med anledning av prop. 2011/12:59 Straff för överträdelse av EU-regler
om kemikalier
2011/12: MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S)
2011/12: MJ5 av Helena Leander (MP)

Prot. 2011/12:66
2 februari

11 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 2 februari

2011/12:215 Företagens ansvar på ockuperad mark

av *Bodil Ceballos* (MP)
till statsrådet Ewa Björling (M)

2011/12:216 Apoteken och medicinbrist

av *Eva-Lena Jansson* (S)
till socialminister Göran Hägglund (KD)

2011/12:217 En ny bibliotekslag

av *Tina Ehn* (MP)
till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

2011/12:218 Regeringens uppfattning om GMO

av *Pyyri Niemi* (S)
till miljöminister Lena Ek (C)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 februari.

12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 2 februari

2011/12:342 Liechtenstein och antibedrägeriavtal

av *Anders Karlsson* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

2011/12:343 Sparanddirektivet och god skatteförvaltning

av *Anders Karlsson* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 februari.

Prot. 2011/12:66
2 februari

13 § Kammaren åtskildes kl. 14.48.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdet början till ajourneringen
kl. 12.54 och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

KARI HASSELBERG

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Avsägelse.....	1
3 § Anmälan om inkommet protokollsutdrag från utskott	1
4 § Hänvisning av ärenden till utskott	1
5 § Svar på interpellation 2011/12:189 om stärkt ställning för beroendepatienter inom hälso- och sjukvården	2
Anf. 1 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	2
6 § Svar på interpellation 2011/12:190 om legalisering av cannabis	2
Anf. 2 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	2
7 § Svar på interpellation 2011/12:191 om stopp för ökning av utsläpp.....	3
Anf. 3 Miljöminister LENA EK (C).....	3
Anf. 4 MATILDA ERNKRANS (S)	4
Anf. 5 Miljöminister LENA EK (C).....	5
Anf. 6 MATILDA ERNKRANS (S)	6
Anf. 7 Miljöminister LENA EK (C).....	7
Anf. 8 MATILDA ERNKRANS (S)	8
Anf. 9 Miljöminister LENA EK (C).....	8
8 § Svar på interpellation 2011/12:193 om åtgärder för att minska koldioxidutsläppen från lastbilstrafiken.....	9
Anf. 10 Miljöminister LENA EK (C).....	9
Anf. 11 ANDERS YGEMAN (S).....	10
Anf. 12 Miljöminister LENA EK (C).....	11
Anf. 13 ANDERS YGEMAN (S).....	11
Anf. 14 MATILDA ERNKRANS (S)	12
Anf. 15 Miljöminister LENA EK (C).....	13
Anf. 16 ANDERS YGEMAN (S).....	14
Anf. 17 MATILDA ERNKRANS (S)	14
Anf. 18 Miljöminister LENA EK (C).....	15
Ajournering.....	15
Återupptagna förhandlingar	15
9 § Statsministerns frågestund.....	16
Anf. 19 TREDJE VICE TALMANNEN	16
<i>Näringspolitiken</i>	<i>16</i>
Anf. 20 CARINA MOBERG (S).....	16
Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	16
Anf. 22 CARINA MOBERG (S).....	16
Anf. 23 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	17
<i>Godstransporter på järnväg</i>	<i>17</i>
Anf. 24 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	17
Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	18
Anf. 26 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	18
Anf. 27 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	18
<i>Kriminaliteten i Malmö.....</i>	<i>19</i>

Anf. 28 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	19
Anf. 29 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	19
Anf. 30 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	20
Anf. 31 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	20
<i>Arbetskadeförsäkringen</i>	20
Anf. 32 JONAS SJÖSTEDT (V).....	20
Anf. 33 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	21
Anf. 34 JONAS SJÖSTEDT (V).....	21
Anf. 35 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	21
<i>Sysselsättningen</i>	22
Anf. 36 ANNA KINBERG BATRA (M).....	22
Anf. 37 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	22
<i>Energiförsörjningen</i>	23
Anf. 38 CARL B HAMILTON (FP).....	23
Anf. 39 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	23
<i>Välfärdsnivån</i>	23
Anf. 40 ANDERS ÅKESSON (C).....	23
Anf. 41 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	24
<i>Själv mord bland unga</i>	24
Anf. 42 ANDREAS CARLSON (KD).....	24
Anf. 43 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	25
<i>Näringspolitiken</i>	25
Anf. 44 MARYAM YAZDANFAR (S).....	25
Anf. 45 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	25
<i>Forsknings- och innovationspolitiken</i>	26
Anf. 46 GUSTAV NILSSON (M).....	26
Anf. 47 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	26
<i>Visstidsanställningar</i>	27
Anf. 48 HILLEVI LARSSON (S).....	27
Anf. 49 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	27
<i>Orsaker till utanförskap</i>	27
Anf. 50 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD).....	27
Anf. 51 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	28
<i>Jobbskatteavdraget</i>	28
Anf. 52 TERES LINDBERG (S).....	28
Anf. 53 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	28
<i>Säkerheten på E20</i>	29
Anf. 54 MONICA GREEN (S).....	29
Anf. 55 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	29
<i>Svensk läkemedelsindustri</i>	30
Anf. 56 MIKAEL DAMBERG (S).....	30
Anf. 57 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	30
<i>Fas 3</i>	30
Anf. 58 EVA-LENA JANSSON (S).....	30
Anf. 59 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M).....	31
Anf. 60 TREDJE VICE TALMANNEN.....	31
10 § Bordläggning	31
11 § Anmälan om interpellationer	32

12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	32	Prot. 2011/12:66
13 § Kammaren åtskildes kl. 14.48.....	33	<u>2 februari</u>

